

Druk nr 3990

Warszawa, 17 marca 2011 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia
niektórych projektów ustaw z zakresu
prawa wyborczego
NOW-020-2-2011

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego wnosi projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy - Kodeks wyborczy
oraz ustawy - Przepisy wprowadzające
ustawę - Kodeks wyborczy.**

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Marek Wójcik.

Przewodniczący Komisji

(-) Waldy Dzikowski

USTAWA
z dnia 2011 r.

**o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę –
Kodeks wyborczy**

Art. 1.

W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 i Nr 26, poz. 134) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności, o którym mowa w art. 21a ust. 2a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.).”;
- 2) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli właściwy organ nie dokonał podziału gminy, powiatu lub województwa na okręgi wyborcze w terminie lub w sposób zgodny z prawem.”;
- 3) w art. 40 w § 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Wielkość i rodzaj czcionek oraz wielkość kratek przeznaczonych na postawienie znaku „x” powinny być jednakowe dla oznaczeń wszystkich list i nazwisk kandydatów.”;
- 4) art. 41 otrzymuje brzmienie:
„Art. 41. Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych numerów list i nazw lub nazwisk albo poczynienie innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność oddanego na niej głosu.”;
- 5) w art. 48 uchyla się § 1;
- 6) w art. 79 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Dokumenty, o których mowa w § 1, są udostępniane właściwemu sądowi w związku z postępowaniami w sprawach protestów wyborczych oraz na żądanie sądów, prokuratury lub Policji, prowadzących postępowanie karne.”;

- 7) w art. 112 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Informacje, komunikaty, apele i hasła wyborcze, ogłaszane w prasie drukowanej na koszt komitetów wyborczych muszą zawierać wskazanie, przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.”;
- 8) w art. 117 § 6 otrzymuje brzmienie:
„§ 6. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej oraz właściwych zarządów publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych oraz właściwych rad programowych, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) czas przeznaczony na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i programów regionalnych,
  - 2) ramowy podział czasu rozpowszechniania nieodpłatnie audycji wyborczych w okresie od 15 dnia przed dniem głosowania do dnia zakończenia kampanii wyborczej,
  - 3) tryb postępowania w sprawach podziału czasu rozpowszechniania nieodpłatnie audycji wyborczych,
  - 4) zakres rejestracji oraz sposób przygotowania i emisji audycji wyborczych, uwzględniając typ i rodzaj nośnika zapisu audycji wyborczej,
  - 5) sposób rozpowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych – mając na względzie rodzaj przeprowadzanych wyborów oraz konieczność zapewnienia najwyższego standardu technicznego emitowanych audycji wyborczych, a także powszechnej dostępności audycji wyborczych i informacji o terminach ich misji.”;
- 9) uchyla się art. 137;
- 10) w art. 142 dodaje się § 7 w brzmieniu:
„§ 7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania finansowego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiały weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.”;
- 11) w art. 154 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:
„§ 3a. Przepis § 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio do członków Państwowej Komisji Wyborczej oraz komisarzy wyborczych.”;
- 12) w art. 195 w § 2 pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

- „d) w art. 210 § 3 oraz art. 211 § 1 – do 25 dnia przed dniem wyborów;”;
- 13) w art. 252 uchyla się § 3;
- 14) w art. 261:
- a) w § 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Informację o okręgu wyborczym podaje się do wiadomości wyborcom danego okręgu wyborczego w formie obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej najpóźniej w 52 dniu przed dniem wyborów, z zastrzeżeniem § 4a.”;
- b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:
- „§ 4a. W przypadku przeprowadzania wyborów, o których mowa w art. 195 § 1, informację o okręgu wyborczym podaje się do wiadomości wyborcom najpóźniej w 40 dniu przed dniem wyborów.”;
- 15) w art. 326 w § 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku zarządzenia ponownego głosowania, o którym mowa w art. 292, w okresie od 9 dnia przed dniem głosowania do dnia zakończenia kampanii wyborczej przed dniem ponownego głosowania Telewizja Polska i Polskie Radio rozpowszechniają nieodpłatnie audycje wyborcze przygotowywane przez komitety obu kandydatów, z tym że łączny czas wynosi 6 godzin w Telewizji Polskiej i 8 godzin w Polskim Radiu.”;
- 16) w art. 371 § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. Rozporządzenie, o którym mowa w § 2, podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości i ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w 80 dniu przed dniem wyborów.”;
- 17) w art. 445 § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. W protokole podaje się również przebieg losowania, o którym mowa w art. 443 § 2 oraz w art. 444 § 2.”;
- 18) w art. 463 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Podział na okręgi wyborcze, ich numery, granice oraz liczbę radnych wybieranych w okręgu wyborczym ustala, na wniosek marszałka, sejmik województwa według jednolitej normy przedstawicielstwa obliczonej przez podzielenie liczby mieszkańców województwa przez liczbę radnych wybieranych do danej rady, z uwzględnieniem art. 462 i następujących zasad:”;
- 19) w art. 476 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej określi, w drodze rozporządzenia, wzór łącznego sprawozdania, o którym mowa w § 2, oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji, mając na względzie zapewnienie pełnej informacji o przychodach i wydatkach komitetu wyborczego oraz jej przejrzystości.”;

20) po art. 491 dodaje się art. 491a w brzmieniu:

„Art. 491a. Na ustalenia dotyczące podziału czasu antenowego, o którym mowa w art. 491 § 3 i 6, komitetom wyborczym przysługuje skarga do komisarza wyborczego właściwego ze względu na siedzibę oddziału Telewizji Polskiej lub Polskiego Radia. Skargę wnosi się w ciągu 48 godzin od dokonania ustalenia. Komisarz wyborczy rozpatruje sprawę niezwłocznie i wydaje postanowienie. Od postanowienia komisarza wyborczego nie przysługuje środek prawny.”;

21) w art. 495:

a) w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) rozpowszechnia odpłatnie ogłoszenia wyborcze w programach publicznych lub niepublicznych nadawców radiowych lub telewizyjnych”;

b) w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoba będąca redaktorem w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, która dopuszcza do niewykonania obowiązku umieszczenia w informacjach, komunikatach, apelach i hasłach wyborczych, ogłaszanych w prasie drukowanej na koszt komitetów wyborczych wskazania przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.”;

22) w załączniku nr 2:

a) wyrazy „Gadów–Popowice Pd” zastępuje się wyrazami „Gadów–Popowice Pd”,

b) wyrazy „OKRĘG WYBORCZY NR 23 – obejmujący część obszaru miasta na prawach powiatu Łódź:

Osiedle Nr 1 - Osiedle Bałuty Zachodnie, Osiedle Nr 2 - Osiedle Radogoszcz, Osiedle Nr 3 - Osiedle Łagiewniki, Osiedle Nr 4 - Osiedle Julianów - Marysin - Rogi, Osiedle Nr 5 - Osiedle Bałuty - Doły, Osiedle Nr 6, Osiedle Nr 7 - Osiedle Teofilów - Wielkopolska, Osiedle Nr 17 - Osiedle Złotno, Osiedle Nr

18, Osiedle Nr 19 - Osiedle Karolew - Retkinia Wschód, Osiedle Nr 20 - Osiedle Retkinia Zachód - Smulsko, Osiedle Nr 21, Osiedle Nr 22 - Osiedle Stare Polesie, Osiedle Nr 23 - Osiedle Katedralna, Osiedle Nr 24 - Osiedle Śródmieście Wschód, Osiedle Nr 25 - Osiedle Nad Nerem, Osiedle Nr 34 - Osiedle Koziny.” zastępuje się wyrazami „OKRĘG WYBORCZY NR 23 – obejmujący część obszaru miasta na prawach powiatu Łódź:

Osiedle Bałuty Zachodnie, Osiedle Bałuty - Centrum, Osiedle Bałuty - Doły, Osiedle im. Józefa Montwiłła - Mireckiego, Osiedle Julianów - Marysin - Rogi, Osiedle Karolew - Retkinia Wschód, Osiedle Katedralna, Osiedle Koziny, Osiedle Lublinek - Pienista, Osiedle Łagiewniki, Osiedle Nad Nerem, Osiedle Radogoszcz, Osiedle Retkinia Zachód - Smulsko, Osiedle Stare Polesie, Osiedle Śródmieście - Wschód, Osiedle Teofilów - Wielkopolska, Osiedle Zdrowie - Mania, Osiedle Złotno.”,

c) wyrazy „OKRĘG WYBORCZY NR 24 – obejmujący obszary powiatów: brzeziński, łódzki wschodni oraz część obszaru miasta na prawach powiatu Łódź:

Osiedle Nr 8, Osiedle Nr 9 - Osiedle Nowosolna, Osiedle Nr 10 - Osiedle Mieszki, Osiedle Nr 11 - Osiedle Olechów - Janów, Osiedle Nr 12 - Osiedle Zarzew, Osiedle Nr 13 - Osiedle Stary Widzew, Osiedle Nr 14 - Osiedle Stoki, Osiedle Nr 15 - Osiedle Andrzejów, Osiedle Nr 16 - Osiedle Widzew - Wschód, Osiedle Nr 26 - Osiedle Ruda, Osiedle Nr 27 - Osiedle Chojny, Osiedle Nr 28, Osiedle Nr 29 - Osiedle Górniak, Osiedle Nr 30 - Osiedle Piastów - Kurak, Osiedle Nr 31 - Osiedle Chojny - Dąbrowa, Osiedle Nr 32 - Osiedle Wiskitno, Osiedle Nr 33, Osiedle Nr 35 - Osiedle Wzniesień Łódzkich.” zastępuje się wyrazami „OKRĘG WYBORCZY NR 24 – obejmujący obszary powiatów: brzeziński, łódzki wschodni oraz część obszaru miasta na prawach powiatu Łódź:

Osiedle Andrzejów, Osiedle Chojny, Osiedle Chojny - Dąbrowa, Osiedle Dolina Łódki, Osiedle Górniak, Osiedle Mieszki, Osiedle Nowosolna, Osiedle Nr 33, Osiedle Olechów - Janów, Osiedle Piastów - Kurak, Osiedle Rokicie, Osiedle Ruda, Osiedle Stary Widzew, Osiedle Stoki, Osiedle Widzew - Wschód, Osiedle Wiskitno, Osiedle Wzniesień Łódzkich, Osiedle Zarzew.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Przepisy wprowadzające ustawę — Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 113) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Rada gminy dokona podziału gminy na okręgi wyborcze w wyborach do rady gminy w terminie 15 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przy ustalaniu podziału gminy na okręgi wyborcze uwzględnia się liczbę mieszkańców ujętych w stałym rejestrze wyborców danej gminy na koniec kwartału poprzedzającego kwartał, w którym rada gminy dokonuje podziału gminy na okręgi wyborcze.”;

- 2) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada gminy dokona podziału gminy na stałe obwody głosowania, o których mowa w art. 12 ustawy, o której mowa w art. 1, oraz ustali ich numery, granice oraz siedziby obwodowych komisji wyborczych w terminie 3 miesięcy od dnia podziału gminy na okręgi wyborcze, o których mowa w art. 13.”.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt przewiduje zmiany w ustawie – Kodeks wyborczy oraz ustawie – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy.

Zmiana w art. 117 § 6 polega na doprecyzowaniu zakresu spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu poprzez wyraźne wskazanie, że akt wykonawczy powinien określać czas przeznaczony na rozpowszechnianie nieodpłatnie audycji wyborczych w każdym z programów ogólnokrajowych i regionalnych, jak również ramowy podział tego czasu w okresie od 15 dnia przed dniem głosowania.

Niezbędne wydaje się także wprowadzenie przepisu upoważniającego do określenia w akcie wykonawczym wzoru sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetów biorących udział w wyborach, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, oraz szczegółowego zakresu zawartych w sprawozdaniu informacji, a także wykazu dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania. tak aby możliwa była weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji (§ 7 w art. 142).

W związku z przyjęciem ustawy z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy i wprowadzeniem zakazu odpłatnego rozpowszechniania w okresie kampanii wyborczej ogłoszeń wyborczych w programach nadawców radiowych i telewizyjnych koniecznym jest dokonanie zmiany w art. 112 oraz art. 495 § 2 pkt 2, jak również korekta w art. 495 § 1 pkt 5, która ma na celu nadanie temu przepisowi brzmienia odpowiadającego intencji ustawodawcy.

Zmiana w art. 371 § 3 ma na celu wydłużenia, z 60 do 80 dni przed dniem wyborów, terminu w jakim rozporządzenie określające datę wyborów samorządowych oraz kalendarz wyborczy w tych wyborach będzie publikowane w Dzienniku Ustaw.

Zmiany w załączniku nr 2 - wykazie okręgów wyborczych do Senatu wprowadzają poprawne nazewnictwo osiedli w okręgach nr 8, 23 i 24.

Zmiany w art. 13 i art. 14 ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks wyborczy mają na celu wydłużenie terminów w jakich rady gmin dokonają podziału gmin na okręgi wyborcze i obwody głosowania w wyborach do rady gminy.

Pozostałe zmiany mają charakter doprecyzowujący lub techniczno – legislacyjny albo mają na celu usunięcie przepisów stanowiących powtórzenia innych przepisów Kodeksu.

Wejście w życie projektu nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych oraz obciążenia budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot projektu nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Warszawa, 21 marca 2011 r.

BAS-WAPEiM-636/11

Tryb pilny

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna dotycząca zgodności z prawem Unii Europejskiej
komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz
ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Wójcik)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r. Nr 5, poz. 47, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy przewiduje m.in. doprecyzowanie przepisów określających bierne prawa wyborcze, zmiany w zakresie wyglądu kart do głosowania, skutków umieszczania dopisków na kartach do głosowania, określania podziału czasu antenowego, delegacji ustawowych do wydania rozporządzeń, daty publikacji rozporządzenia określającego datę wyborów samorządowych oraz kalendarz wyborczy w tych wyborach, nazw osiedli w załączniku określającym okręgi wyborcze, wydłużenia terminów, w jakich rady gmin dokonają podziału na okręgi wyborcze i obwody do głosowania w wyborach do rady gminy.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

W kontekście proponowanych zmian należy wskazać przepis art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdział 20 tom 1, s. 7). Zgodnie z tym przepisem, każdy obywatel Unii, który ma miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie jest

obywatelem oraz którego, w wyniku odrębnego wyroku lub orzeczenia wydanego na gruncie prawa karnego lub cywilnego państwa członkowskiego miejsca zamieszkania lub państwa członkowskiego pochodzenia, pozbawiono prawa kandydowania w wyborach, nie może wykonywać tego prawa w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim miejsca zamieszkania.

Natomiast przepis art. 5 ust. 1 dyrektywy Rady 94/80/WE z dnia 19 grudnia 1994 r. ustanawiającej szczegółowe zasady korzystania z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii zamieszkałych w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz. Urz. L 368 z 31.12.1994 r., ze zm. Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdział 20, tom 1, s. 12, ze zm.) stanowi, iż państwa członkowskie miejsca zamieszkania mogą zastrzec, że każdy obywatel Unii, którego, w wyniku odrębnego wyroku lub orzeczenia wydanego na gruncie prawa karnego lub cywilnego państwa jego pochodzenia, pozbawiono prawa kandydowania w wyborach, nie może wykonywać tego prawa w wyborach lokalnych. Ponadto, przepis art. 3 lit. b) dyrektywy uzależnia prawa wyborcze w wyborach lokalnych od spełnienia warunków stawianych przez państwo członkowskie miejsca zamieszkania własnym obywatelom.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zmiana proponowana w art. 1 pkt. 1 jest zgodna z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/109/WE i nie narusza art. 5 ust. 1 w zw. z art. 3 lit. b) dyrektywy 94/80/WE.

Pozostałe postanowienia projektu ustawy nie są objęte zakresem regulacji prawa UE.

IV. Konkluzje

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy, w zakresie w którym określa bierne prawo wyborcze, jest zgodny z prawem UE. W pozostałym zakresie projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 21 marca 2011 r.

BAS-WAPEiM-637/11

Tryb pilny

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Wójcik) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy przewiduje m.in. doprecyzowanie przepisów określających bierne prawa wyborcze, zmiany w zakresie wyglądu kart do głosowania, skutków umieszczania dopisków na kartach do głosowania, określania podziału czasu antenowego, delegacji ustawowych do wydania rozporządzeń, daty publikacji rozporządzenia określającego datę wyborów samorządowych oraz kalendarz wyborczy w tych wyborach, nazw osiedli w załączniku określającym okręgi wyborcze, wydłużenia terminów, w jakich rady gmin dokonają podziału na okręgi wyborcze i obwody do głosowania w wyborach do rady gminy.

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla